

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **ALEXANDRIA, spol. s r. o.**, se sídlem Dělnická 1481/71, Praha 7, zastoupený JUDr. Ing. Petrem Machálkem, Ph.D., advokátem se sídlem Pivovarská 58/8, Vyškov, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2014, č. j. 8 A 111/2011 - 38,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2014, č. j. 8 A 111/2011 - 38, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 10. 2014, č. j. 8 A 111/2011 - 38, zrušil rozhodnutí ústředního inspektorátu České obchodní inspekce (dále jen „stěžovatel“) ze dne 3. 3. 2011, č. j. ČOI 4090/11/O100/1000/10/11/Tu/Št, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „účastník řízení“) a potvrzeno rozhodnutí inspektorátu České obchodní inspekce Středočeského kraje a hl. m. Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 12. 2010, č. j. 10/1141/10/34/I o uložení pokuty ve výši 20.000 Kč za správní delikt podle ust. § 24 odst. 7 písm. h) zákona č. 634/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), spočívající v porušení ust. § 12 odst. 1 citovaného zákona, kterého se účastník řízení dopustil tím, že na svých webových stránkách www.alexandria.cz neinformoval v souladu s cenovými předpisy spotřebitele o konečné ceně zájezdu, když na úvodní stránce v části „*Last minute*“ uváděl ceny zájezdů bez povinných poplatků (palivové a letištní taxy), ačkoliv konečná cena nabízených zájezdů v okamžiku nabídky byla již známá. Kontrolou provedenou dne 27. 4. 2010 v provozovně účastníka řízení bylo zjištěno, že cena zájezdu „*Egypt 8 dní, termín 10. 5. 2010, cena 10.200 Kč*“ deklarovaná v nabídce na úvodní stránce, je nižší než cena zobrazená následně po kliknutí na příslušný hypertextový odkaz (13.880 Kč).

Městský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že účastník řízení sice nerozporoval, že ceny na úvodní webové stránce www.alexandria.cz nezahrnovaly některé povinné příplatky tvořící podle zákona součást konečné ceny, avšak toto jednání nepovažoval za nezákonné, neboť se nejednalo o nabídku konkrétního zájezdu. Městský soud neakceptoval argumentaci účastníka řízení, že povinnost uvádět konečnou cenu vztahuje pouze na nabídku zájezdu, která musí mít náležitosti jak návrhu na uzavření smlouvy podle ust. § 43a odst. 1 obč. zák., tak cestovní smlouvy podle ust. § 852a obč. zák. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2013, č. j. 9 As 97/2012 - 33, který se těmito argumenty zabýval ve vztahu k informačnímu letáku cestovní kanceláře a neshledal je důvodnými. Městský soud dále uvedl, že z posuzované nabídky bylo možno zjistit tyto údaje: termín (10. 5.), zemi (Egypt), ubytování (H), počet dní (8) a cenu (10.200 Kč). Způsob dopravy nelze z předmětné nabídky určit. K tomu, aby bylo možné nabídku považovat za nabídku zájezdu ve smyslu ust. § 12 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s § 13a zákona č. 526/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), musí podle městského soudu nabídka obsahovat veškeré základní znaky zájezdu v natolik určitých rysech, aby je mohl spotřebitel zahrnout do svých úvah o volbě konkrétního zájezdu. Pokud jsou poskytnuté údaje o nabízených službách natolik neurčité, že si z nich nelze utvořit alespoň přibližnou představu o všech základních rysech zájezdu, pak pozbývá ochrana spotřebitele smyslu, neboť taková nabídka jej nemůže přimět k žádnému rozhodnutí. Městský soud dodal, že znaky zájezdu jsou definované v ust. § 1 odst. 1 zákona č. 159/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cestovním ruchu“). Předmětná nabídka hovoří pouze o ubytování, a proto byla natolik neurčitou, že se podle ní spotřebitel nemohl jakkoli rozhodnout. Z toho důvodu nelze na jednání účastníka řízení vztáhnout ust. § 12 zákona o ochraně spotřebitele.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že předmětná právní úprava slouží k ochraně spotřebitele, a proto je nezbytné posuzovat informace uvedené na webových stránkách (tj. „*Egypt 8 dní, termín 10. 5. 2010, cena 10.200 Kč*“) z jeho pohledu. Podle stěžovatele byla uvedená informace dostatečně určitá. Spotřebitel si na jejím základě byl schopen učinit představu o tom, co je mu nabízeno, a mohl se rozhodnout, zda se o nabídku bude dále zajímat. Stěžovatel připustil, že informace neobsahují údaj o dopravě, ale spotřebitel byl o skutečnosti, že se jedná o letecký zájezd, informován na další stránce zobrazené po kliknutí na hypertextový odkaz. Povinnost informovat spotřebitele o ceně uplatňované v okamžiku nabídky a vztahené k prodávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám (§ 13 odst. 2 zákona o cenách) je dána ve vztahu ke zboží obecně, přičemž zbožím se podle ust. § 1 odst. 1 zákona o cenách rozumí výrobky, výkony, práce a služby. Na spotřebitele uvedená informace působí jako dostatečně určitá nabídka, přičemž je nalákán cenou, která není konečná. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Účastník řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil souhlas se závěry městského soudu. Odkázal na znění ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu s tím, že předmětné informace (tj. „*Egypt 8 dní, termín 10. 5. 2010, cena 10.200 Kč*“) nemohou být nabídkou zájezdu. Na základě této neurčité věty nelze platně a účinně uzavřít smlouvu o zájezdu. Proto účastník řízení navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné zdůraznit, že spotřebitel se s ohledem na českou právní úpravu a právo EU (např. čl. 12 Smlouvy o fungování EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů apod.) považuje za smluvní stranu, která je zvláště chráněna. Nyní projednávaný případ se týká ochrany spotřebitele v oblasti poskytování služeb, konkrétně problematiky řádného informování spotřebitele o ceně nabízené služby. Podle konstantní judikatury nelze po spotřebiteli spravedlivě požadovat, aby u každého výrobku či služby zkoumal, zda uvedená cena je cenou konečnou (srv. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2006, č. j. 3 As 37/2005 - 59). Navíc informace o ceně musí být spotřebiteli přístupné okamžitě bez toho, že by byl nucen činit jakýkoliv úkon směřující k jejímu zjištění (srv. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 3. 2006, č. j. 11 Ca 203/2005 - 30, publ. pod č. 898/2006 Sb. NSS).

Podle ust. § 24 odst. 7 písm. h) zákona o ochraně spotřebitele se prodávající dopustí správního deliktu tím, že informaci o ceně poskytuje v rozporu s § 12 téhož předpisu.

Podle ust. § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je prodávající povinen informovat v souladu s cenovými předpisy a přímo použitelným předpisem Evropských společenství spotřebitele o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb zřetelným označením výrobku cenou nebo informaci o ceně výrobků či služeb jinak vhodně zpřístupnit.

Cenovými předpisy, na něž citované ustanovení odkazuje, je zákon o cenách, spolu s předpisy vydanými ministerstvem financí k provedení tohoto zákona. Podle ust. § 13a zákona o cenách musí prodávající při nabídce a prodeji zájezdů spotřebiteli poskytnout informaci o konečné ceně zájezdu, která má být zaplacená. Citované ustanovení odkazuje v poznámce pod čarou na ust. § 1 zákona o cestovním ruchu.

Podle ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu se zájezdem rozumí předem sestavená kombinace alespoň dvou z následujících služeb, je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin, nebo když zahrnuje ubytování přes noc, a) doprava, b) ubytování, c) jiné služby cestovního ruchu, jež nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část zájezdu nebo jejichž cena tvoří alespoň 20 % souhrnné ceny zájezdu.

Z ust. § 13a zákona o cenách podle Nejvyššího správního soudu vyplývá, že prodávající musí při nabídce a prodeji zájezdu poskytnout spotřebiteli informaci o konečné ceně zájezdu, která má být zaplacená. Uvedené ustanovení obsahuje u slova „zájezd“ odkaz na ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu. Důvodem pro přijetí zákona o cestovním

ruchu bylo postupné sblížování právních předpisů České republiky s právem EU. Cílem harmonizace v této oblasti cestovního ruchu bylo odstranění překážek vnitřního trhu. Z těchto důvodů byla přijata směrnice Rady 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (dále jen „směrnice 90/314/EHS“). V důvodové zprávě k zákonu o cestovním ruchu je uvedeno, že citovaná směrnice je „zásadním dokumentem pro ochranu spotřebitele na úseku cestovního ruchu a mimo jiné stanoví i povinnost státu zabezpečit garance spotřebiteli při platební neschopnosti cestovních kanceláří.“ Předlohou pro ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu je čl. 2 bod 1 směrnice 90/134/EHS, který definuje pojem „soubor služeb“. Zákonodárce s ohledem na poněkud šroubované a nesrozumitelné znění citovaného článku přistoupil k vytvoření legislativního pojmu „zájezd“, který však pojmu „soubor služeb“ odpovídá. Podle důvodové zprávy k zákonu o cestovním ruchu nová definice by při dodržení podstaty článku měla nedostatky (šroubovanost, nesrozumitelnost apod.) odstranit a v co největší míře zabezpečit, „aby při aplikaci tohoto ustanovení nedocházelo k různým výkladům v neprospěch zákazníka“. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud posuzoval, zda byl prostřednictvím nabídky uvedené na úvodní webové stránce www.alexandria.cz nabízen zájezd podle zákona o cestovním ruchu.

Podle obsahu správního spisu byla ke dni 27. 4. 2010 na úvodní webové stránce www.alexandria.cz uvedena nabídka, jež byla souhrnně nadepsána „Dovolená a last minute zájezdy 2010 s CK Alexandria“. Pod tímto nadpisem byly uvedeny nabídky, které byly specifikovány termínem, zemí, ubytováním, počtem dní a cenou. U jedné z nabídek byly uvedeny tyto údaje „10. 5., Egypt, H, 8 dní, 10.200 Kč“ (dále jen „posuzovaná nabídka“). Informace o ceně (10.200 Kč) byla hypertextovým odkazem provázána s jinou stránkou (www.alexandria.cz/last-minute/nabidka?ident_zem=18&ident_akce=6904&katid=7&ident_hl=3&d_nastup=10.05.2010), která obsahovala nabídku čtrnácti leteckých zájezdů do Egypta na dobu 8 dní v termínu od 10. 5. 2010. Každý z uvedených zájezdů byl leteckým zájezdem s odletem z Prahy. Nabídky se lišily pouze nabízenými hotely, formou stravování a cenou. U každého z uvedených zájezdů byly uvedeny dvě informace o ceně, a to tzv. „základní cena“ a „cena včetně příplatků“, která k základní ceně připočítávala poplatek za palivo a letištní taxu. Údaj o ceně ve výši 10.200 Kč byl uveden pouze u jednoho z uvedených zájezdů (Egypt – Sharm El Sheikh – Tropicana Tivoli ***) a tato cena byla označena jako tzv. základní cena. Cena tohoto zájezdu včetně poplatků (za palivo 1.690 Kč a za letištní taxu 1.990 Kč) činila 13.880 Kč.

Ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu stanoví kumulativně tři podmínky, které musí být splněny, aby byly naplněny definiční znaky „zájezdu“. První podmínka stanoví, že zájezdem se rozumí předem sestavená kombinace alespoň dvou z následujících služeb: a) doprava, b) ubytování, c) jiné služby cestovního ruchu. Druhá podmínka je splněna, pokud je tato kombinace prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu. Podle třetí podmínky je nutné, aby S ohledem na poslední podmínku je nutné, aby služba byla poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo zahrnovala ubytování přes noc.

Účastník řízení tvrdil, že nebyla splněna první podmínka, protože se nejednalo o kombinaci alespoň dvou z výše uvedených služeb a také podle městského soudu byly uvedeny pouze informace o ubytování a zcela absentoval způsob dopravy. Nejvyšší správní soud se však názorem městského soudu a účastníka řízení neztotožňuje. Podle obsahu

správního spisu, a účastník řízení to nepopírá, údaj o ceně 10.200 Kč obsahoval hypertextový odkaz, jímž byl zájemce přesměrován na jinou webovou stránku, která obsahovala pouze nabídky leteckých zájezdů. Spotřebiteli tedy nebyla nabídnuta varianta zájezdu bez dopravy nebo varianta zájezdu s jinou než leteckou dopravou. Spotřebitel si tedy po přesměrování na jinou webovou stránku mohl zvolit pouze konkrétní hotel, formu stravování a cenu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu byl hypertextový odkaz obsažený v textu posuzované nabídky její nedílnou součástí, a proto uvedené údaje „10. 5., Egypt, H, 8 dní, 10.200 Kč“ je nutno posuzovat spolu s hypertextovým odkazem na další webovou stránku, kde je uveden údaj o dopravě. Není proto pochyb o tom, že byla splněna první podmínka stanovená v ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu, jelikož účastník řízení nabízel předem sestavenou kombinaci ubytování (H – hotel) a dopravy (letecký zájezd).

Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda byla splněna druhá podmínka podle ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu, tedy zda byla předmětná kombinace nabízena k prodeji za souhrnnou cenu. Na úvodní webové stránce www.alexandria.cz byla uvedena cena 10.200 Kč, ale po přesměrování na jinou webovou stránku bylo uvedeno, že se jedná o tzv. základní cenu zájezdu. Konečná cena včetně příplatků ve výši 13.880 Kč sestávala ze součtu této základní ceny (10.200 Kč) a poplatků za palivo (1.690 Kč) a za letištní taxu (1.990 Kč). Obě ceny, tj. jak základní cena, tak cena včetně příplatků, jsou souhrnnou cenou za kombinaci služeb (ubytování a doprava) a rozdíl mezi nimi představují pouze poplatky, který které však na charakteru souhrnné ceny nemohou nic změnit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že byla splněna i druhá podmínka uvedená v ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu, tedy že kombinace služeb (v daném případě doprava a ubytování) byla nabízena za souhrnnou cenu.

Poslední podmínka, tj. že služba musí být poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo zahrnovat ubytování přes noc, je podle Nejvyššího správního soudu rovněž splněna, neboť kombinace služeb zahrnuje ubytování a je poskytována na dobu 8 dní.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že účastník řízení na úvodní webové stránce www.alexandria.cz nabízel zájezd ve smyslu ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu, jelikož nabízel kombinaci služeb (tj. ubytování a dopravu) za souhrnnou cenu, a to po dobu 8 dní.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda posuzovaná nabídka zájezdu, poskytovala spotřebiteli informace ve smyslu ust. § 13a zákona o cenách. Citované ustanovení bylo včleněno do zákona o cenách zákonem č. 403/2009 Sb. V důvodové zprávě k tomuto zákonu se uvádí, že „[n]ová úprava má za cíl odstranit především praxi odděleného uvádění některých částek, které musí být povinně uhrazeny, jako jsou palivové, bezpečnostní a letištní poplatky v případě leteckých zájezdů. Ve smyslu nové úpravy budou cestovní kanceláře informovat o konečné ceně za všechny služby v těch případech, kdy budou od svých dodavatelů mít již garantovanou cenovou úroveň jimi dodávaných služeb. To bude plně zajištěno v případě nabídky zájezdů způsobem umožňujícím dálkový přístup i v případě výběru zájezdů a jednotlivých služeb klientem v cestovní kanceláři. Stejně tak s konečnou cenou (souhrnnou) budou klienti seznámeni v případě zvláštních nabídek typu ‚Last moment, Last minute‘ apod., kdy cestovní kanceláře mají již garantovanou cenovou úroveň od svých

subdodavatelů.“ Účelem ust. § 13a zákona o cenách je zabezpečit ochranu spotřebitele v tom smyslu, že cestovním kancelářím se stanoví povinnost uvádět konečnou cenu zájezdu, a to i v situacích, kdy jsou zájezdy nabízeny způsobem umožňujícím dálkový přístup, tím spíše, když se jedná o zvláštní nabídku typu last minute.

Podle Nejvyššího správního soudu nelze z ust. § 13a zákona o cenách dovodit, že nabídka musí obsahovat všechny znaky zájezdu ve smyslu ust. § 1 odst. 1 zákona o cestovním ruchu. Musí však, s ohledem na znění ust. § 13a zákona o cenách, obsahovat konečnou cenu zájezdu. Není proto podle Nejvyššího správního soudu správný závěr městského soudu, že nabídka musela obsahovat veškeré základní znaky zájezdu v natolik určitých obrysech, aby je mohl spotřebitel zahrnout do svých úvah o volbě konkrétního zájezdu. Pokud by se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěry městského soudu, a akceptoval tak argumentaci účastníka řízení, bylo by nutné za vyhovující považovat uvedení jakékoliv základní ceny, která by následně mohla být jakkoliv navyšována. Takový výklad by navíc zvýhodňoval toho podnikatele, který by takový nepřípustný způsob používal. Ve srovnání s ostatními podnikateli (např. v rámci internetového srovnávače cen cestovních kanceláří) by se totiž jevilo, že nabízí zájezd za nižší cenu než ostatní, což by mohlo spotřebitele při jeho rozhodování ovlivnit. Ust. § 13a zákona o cenách nestanoví podmínku, že nabídka zájezdu musí mít takový charakter, aby byla schopna ovlivnit spotřebitele takovým způsobem, že učiní rozhodnutí ve vztahu k této nabídce. V daném případě nabídkou zájezdu „10. 5., Egypt, H, 8 dní, 10.200 Kč“ byl spotřebitel informován o termínu, destinaci, typu ubytování, délce pobytu a ceně zájezdu. Z pohledu Nejvyššího správního soudu se tak jednalo o dostatečně určitou nabídku, na základě které byl spotřebitel zcela jistě schopen dospět k rozhodnutí, zda se o takovou nabídku zájezdu bude zajímat či nikoliv. Nejvyšší správní soud proto vyhodnotil jako důvodnou stížní námitku, že se jednalo o dostatečně konkrétní nabídku zájezdu, která musela v souladu s ust. § 13a zákona o cenách obsahovat údaj o konečné ceně zájezdu.

V dalším řízení se s ohledem na vyslovený právní názor bude městský soud zabývat pouze otázkou, zda předmětná nabídka, jež byla nabídkou zájezdu, obsahovala konečnou cenu ve smyslu ust. § 13a zákona o cenách, a to za použití judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 30. 4. 2013, č. j. 9 As 92/2012 - 32, ze dne 12. 9. 2013, č. j. 9 As 97/2012 - 33, a ze dne 18. 11. 2011, č. j. 2 As 119/2011 - 67), resp. zda účastník řízení neporušil svou povinnost uvést konečnou cenu zájezdu podle ust. § 13a zákona o cenách ve spojení s § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

Ze všech výše uvedených důvodů je kasační stížnost důvodná, a proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu podle ust. § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 2. dubna 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu